

Si autem querat quiter cognoscebant eas ab alijs: pot' dici sicut dictu' fuit Num. xxxi. de virginib' madianita r' s' q' facieb'at mlieres tr'asire an' arca d'ni: et ex signo ibidem dato cog'nosceb'at q' essent v'gines et q' no'.
Miseruntq' n'cios ad fili. benia. et q' duceret illas v'gines.
Et p'ceperunt eis vt eas suscipere'nt in pace. In hebreo h'f: P'ceperunt eis vt eos suscipere'nt i pace. Et vtr'usq' fuit v'p: q' p'ceptu' fuit filijs beniamin q' reciperent il' las v'gines i vxores: et v'ginib' q' i b' c'osentiret. d' **D**ixeruntq'. **H**ic p'nt describit' repatio dicte trib' p' mlieres ab eis captas: de c'osilio t'm et voluntate maio'z d' isrl. Circa q'd p' mo ponit' dicto'z maio'z c'osultatio. scdo consultationis den'ciatio/ ibi: P'ceperuntq'. Circa primu' d' **D**ixeruntq' maio'zes natu. ad quos spectabat cura totius populi.
Quid faciem' reliquis: q' adhuc remanebat. cc. viri de benia min absq' vxoribus. **F**ilias enim et. d' t'm communiter q' pote rant: quia filij beniamin no' poterat ducere alienigenas vxores: et sic iu ramentum illud videbat' esse contra charitate: q' erat p'ra reparatione'z vnus tribus que repatio cedebat in bonu' c'omunitatis toti' populi: et io no' erat seruandus: veritamen q' tuc t'p'is horridu' erat fr'agere q'dcu' q' iuramentu': io habuerunt aliud co' siliu': videlicet q' filij beniamin non h'ntes vxores veniret' lat'et' p'pe lo cu' silo: et ibi d' v'ginib' ducere'nt' cho ros acciperet' sibi s'm n'omez suu' et fugerent in terram beniamin. **H**ec maio'zes natu hoc p'sulentes venerunt c'otra iuramentu' suu': q' nullus iura uerat nisi de p'p'rijs filiab'. **S**iliter nec p'fes eaz: q' no' fuerunt in b' c'osilio nec dederunt eas. **S**iliter nec filij beniamin eas rapietes peccauerunt: q' b' fecerunt d' mandato illo'z ad q's spectabat cura totius ppli vt dictu' e' et p'babile e' q' ille v'gines c'osense/ runt in m'fimoniu' anteq' cog'scissent ab eis. et ex dict' p't'z l'ra vsq'z ibi:
Miseremi eoz: n' ei ra. eaf iure bel. et no' p'p' negatione' da tionis: q' sic eti' maio'zes natu b' al legates essent in p'sili culpa: eo q' su as filias illis no' dederat: et sic n' ha beret' fronte sic loq'ndi: s'z illud pec catu' est intelligendu' eo q' no' custo/ dierat filias suas diligente: s'z p'mise rat eas ducere choros p' capos vbi poterat capi. eo em' ip'o q' iurauerat non dare eas filijs beniamin: debe bat eas sic custodire q' illi non habe ret facultate' rapiedi. Sic g' exponit' hic passus s'm tr'aslatione' n'fam. In hebreo aut' h'f sic: **M**iseremi eoz. **N**o em' cepim' viro vxore' sua i bel lo: nec vos dedist' eis: q'si t'pe culpe mini: q'd sic exponit' hebrei: **M**ise/ remini eoz vt possint reparare tribus p' generatione'. **N**o em' cepim' viro vxore' sua. i. cuiulibet viro vxores s'z bi copulada. In bello p'ra viros fa bes: s'z deficiunt duceti. **N**ec vos de distis eis q'si t'pe culpemini. i. n' pot vob' iponi culpa tr'asgressionis iura menti ex

runt viros/interficite: virgines aut' re/ seruate. **I**nueteq' s'nt de iabis galaad q'dringente virgines q' nescierunt vri thoru': et adduxerunt eas ad castra i silo in terra chanaan. **M**iseruntq' n'cios ad filios beniamin q' erat i petra remmo et p'ceperunt eis vt eas suscipere'nt in pace. **V**eneruntq' filij beniamin in illo t'pe: et date sunt eis vxores d' filiab' iabis ga laad: alias aut' no' reppererunt quas simi li modo traderent. **U**niuersusq' isra el valde doluit et egit penitendum su per interfectione vnus tribus ex isra el: dixeruntq' maio'zes natu: **Q**uid facie mus reliquis qui non acceperunt vxores: **O**mnes in beniamin femine con ciderunt: et magna nobis cura ingen tiaz studio prouidendum est/ ne vna tri bus deleatur ex israel. **F**ilias enim no stras eis dare no' possumus/ constricti iuramento et maledictione qua dixim' maledictus qui dederit de filiab' suis vxorem beniamin. **C**eperuntq' consili um atq' dixerunt: **E**cce solentias d'ni e in silo anniuersaria/ que sita est ad se ptentrione' vrbis bethel/ ad orientales plagam vie que de bethel tendit ad si chiniam: et ad meridiem oppidi lebona. **P**receperuntq' filijs beniamin: atq' di xerunt: **I**te et latitate in vineis. **C**uq' vi deritis filias silo ad ducendos choros ex more procedere: exite repente d' vi neis: et rapite ex eis singuli vxores sin gulas: et pergite in terra beniamin. **C**u q' venerint patres earum ac fratres/ et aduersum vos queri ceperint/ atq' iur s' gari: dicem' eis: **M**iseremini eorum. **N**o enim rapuerunt eas iure bellanti um atq' victoru': sed rogatibus vt acci peret' et no' dedistis: et a vestra pte pec catum est. **F**eceruntq' filij beniamin vt sibi fuerat imperatu': et iuxta numerum suum rapuerunt sibi de his que duce bant choros vxores singulas: abierunt q' in possessionem suam edificates vr bes et habitates in eis. **F**ilij quoq' is rael reuersi sunt per tribus et familias i tabernacula sua. **I**n dieb' illis no' erat rex in israel: sed vnusq'sq' quod sibi re ctum videbatur/ hoc faciebat.

ExPLICIT liber Iudicum.
Liber Ruth incipit

In diebus vnus iu/ dices quando iudices

menti ex quo tempore quo accepe/ runt eas: scilicet t'ps post iuramenti vestri: quia no' dedistis eis nec plus iuraueratis: scilicet nisi q' no' daret' eis. c'otra q'd no' fecistis: q' no' cepe/ runt eas de voluntate vestra.

Liber Iudic' finit: Incipit postil la venerabilis magistri Nicolai de lyra super librum Ruth.

In dieb' vni' Ca. I iudicis. **H**ic sequetur ponit' tertius casus: scilicet ipsius Ruth. **E**t diuisio dicitur in quattuor partes: quia p'mo describit' ipius Ruth c'ouersio gratiosa. scdo ei' c'ouersatio virtuosa. tertio c'ouentio le galis. quarto copulatio matrimo ni alis. **P**artes incipiunt in quattuor capitulis huius historie. **P**rima ad huc i duas: quia p'mo describit' c'ouersiois occasio. scdo ip'a c'ouersio/ ibi: **C**ui dixit noemi: **O**ccasio aut' c'ouersiois Ruth ad iudaismu' fuit eo q' fuit desponsata filio elimelech iu deo pegrinati in terra moab. **E**t io p'mo describitur ipius elimelech peregrinatio. scdo ipius Ruth de/ sponsatio/ ibi: **Q**ui acceperunt. **C**ir ca primum p'mo describitur tem pus peregrinationis huius/ cum di citur: **I**n diebus vni' iudic' is. quis aut' h' fuerit: varie dicit'. **D**icit enim magister in h'istoris et aliqui expositores alij: q' iste index fuit heli qui cum hoc usurpauit sibi sacerdotium: quia non fuit de elea/ car: sed de ithamar. **L**icet aut' istud scdm dictu' sit verum quantum ad hoc q' heli non fuit de eleazar sed d' itha mar: non tamen videt' verum q' sibi usurpauerit sacerdotiu'. quia. i. **R**egum. ij. f. dicitur ipi heli in persona domini: **R**oquens locu' sum: vt do mus tua et domus patris tui mini/ straret in conspectu meo vsq' in sem pitemum et. **E**x quo videt' q' illud sacerdotium habuit ex ordinatione diuina: vt dicitur ibidem plenius. **P**rimum etiam dictum no' videtur veruz: videlicet peregrinatio elime lech que hic describitur c'otigerit t'e/ pore heli: quia a principio quo ince/ pit iudicare israel vsq' ad principiu' regni dauid fluxerunt t'm. lxxx. anni: prout fuit declaratu'. **I**ndic. xi. **I**n isto igitur tempore oportuit s'm illi d' dictum q' peregrinatio elimelech fu erit: et q' booz de ruth obeth genu erit. et obeth iesse: et iesse dauid: et vi ta ipius dauid vsq' ad principium regni sui: quod no' videtur verum. **P**rimo quia de isto tempore fluxe/ runt vndecim anni ad minus an' na t'uitatem obeth: videlicet decem an 17. c. et. 18. a ni quibus noemi mansit in regione moab: vt habetur in hoc ca. et vnus annus ante natiuitate'z obeth: quia dato q' booz statim acceperit Ruth post aduentum eius in bethleem cu noemi: tam' anteq' natus fuisset de ea obeth transiisset annus vndeci mus totus. vel saltem fere. **P**rez da uid vixit. xxx. annis anteq' cepit re/ gnare. vt habetur. ij. **R**egu. v. **P**rez iesse pater dauid iam erat senex q'u b' iij. **E**t genuit da

Facta est facta. Propriè paucitate spualiu doctor d ca. I bus iudicadi dat auctoritas: facta est fames vbi dei qn lex etiã p iudicatas traditiões corrupta est. b Abijt hõ zc. Raba. Chriſt. i. in bethleẽ iuda nar° pegrinationez hui° müdi visita/ uit cū vproze ſua. i. eccleſia: z cū duob° liberis : duob°. f. ordinib°

annis: vt dicit ifra eo. ca. et booc accepit ruth poſt: Gerũn illa pegrinatio p reditũ noemi fuit emiãta ſub abeſſan q̄ e idẽ qd̄ booc f3 hebreoſ: iõ dicit b̄ fuiſſe tpe ei°: qz ref a fine denoiãt z qz iſta hiſtoria b̄ ponit ad oñdẽdũ quõ dauid rex deſcẽdit d̄ booc: vt ptz i fine. a Facta eſt ſa. in ter. ppf ppli pctã.

- Mat. 14.** b. **Luc. 9.** a. **Joh. 15.** c. **Ps. 17.** g. **Ps. 67.** g. **Ps. 3** 6. d. **Joh. 4.** a.

Abijt hõ zc. Raba. **Quẽ** quidẽ decalogũ itelligit z vrozẽ ei° ſynagogã z duos filios re/ galẽ honozẽ z ſacerdotã: q̄ nõ ſolum in gẽte iudeoz: ſed z pſelitoz copulaz ſibi acq̄rebãt: ſicut in tpe dauid z ſalo/ monis z alioz factũ e. **c. Abaalõ.** **Qui** de fenestra vel a principio: hic eſt choruz pphaz p q̄s de fenestra p̄mũ ſi dei lumẽ in orbẽ pceſſit: q̄ etiã veri lu/ minis. i. xpi p̄mi p̄dicatores fuerunt. **d. Chelion.** **Cõſumatio.** hi ſũt apo/ ſtoli q̄ enigmata pphaz ad p̄ſumatio/ nẽ pleni itellect° pduerunt. hi merito eufratei: z de bethleẽ iuda orti ſũt q̄ ce/ leſti pane ſatiati p̄ p̄dicatiõẽ euãgelij fructũ p̄dicatiõis collegerũt: eufrate° eũ frugifer: bethleẽ domus panis: iu/ das p̄ſeſſio interp̄rať. **Uñ** vos date il/ lis māducare. **Ite** eũtes p̄dicate euã/ gelij regni dei. **Et** alibi: **Elegi** vos de mũdo vt eatis z fructuz afferatis. **c. Ruth.** **Ades** vel feſtinãsvt de/ ſiciẽs in q̄ obedientia z credulitas gẽ/ tiũ deſignãt: de q̄bus d̄: **Popul°** quẽ nõ cognoui ſeruuiuit mihi zc. **Et** alibi: **Ethiopia** p̄ueniet man° eius deo. **Co** cabant̄ ḡ duo ppli p̄ ſantos p̄dicato/ res ad p̄ſortij fidei z electoz dei vt ex/ diuerſis gregib° fieret vnũ ouile. **f. Abortui** ſunt zc. **Doſt** p̄fectio nẽ p̄ laboris. i. de exilio hui° müdi ad eccl̄ſia regna migrauerant: vt expleto mandato decalogi acciperẽt denariuz beatitudinis. **g. Egrefſa** eſt cum vtraq; nuru. **Suidioſe** ſatagit eccle/ ſia vt plebes q̄s apli z pphete tẽpore ſuo inſtruerũt pducat ad vnitãtẽ fidei z ſocietatẽ xpiane religionis q̄ ſcriptu/ ra referẽte didicit: qz iuſt° nõ derelinq̄ tur: nec ſemẽ eius quereõs panẽ: q̄ d̄ ce/ lo deſcẽdit. **b. Ite** in domũ. **Ec** cleſia nõ indiſcrete agit: nec indiſcrete queõs recipit. **Uñ:** **Molite** om̄i ſpiritu i/ credere: ſed pbate ſpũs ſi ex deo ſunt. **Doſt** hęc ſynagoge uenire q̄ retra/ hit ad fidẽ xpi veniẽtes: z maxime illd̄ vt ſupata a vitate infirmã ſe cogit et eſſetã dicens: **Reuertimini** filie mee. **Uñ** ultra

Nico. de lyra

* genuit dauid: vt videt: quia habu/ it ſex filios ante eũ: vt habet. **i. Regl.** **xyi. et. i.** **Parã. ij.** z ſic habuit triginta nouẽ annos ad minus: vt videt qn̄ ge/ nuit dauid: hoc etiã patet ex hoc qd̄ di/ cit. **i. Regl. xyij.** q̄ erat ſenex z grãde/ uuz z iã emerite militia quãdo dauid adhuc adoleſcẽs miſſus fuit ab ip̄o ad viſitãdũ fratres ſuos. **Si** aut̄ iſti anni ſimul cõſũgant̄ faciũt annos. lxxx. z ſic nõ remanet aliqd̄ tẽp̄ vite ip̄ius obeth quouſq; poſſz generaffe ip̄m ielle. **Do** ſito etiã cū hoc q̄ elimelech a p̄mo anno heli cepiſſet pegrinari. **pp̄ter** qd̄ nõ videt vey q̄ hiſtoria ruth fuit tpe heli: ſz ante. **Et** iõ aliter dicit hebrei z meli° vt videt: q̄ iſte iudez fuit abeſſan: de q̄ dictũ fuit **Judic. xij.** q̄ fuit añ heli q̄ dragintaſeptẽ annis vt patuit ex dict° ſupra **Judic. xi.** **Dictũ** etiã hebrei q̄ iſte abeſſan z booc eſt idẽ hõ: binomi° tñ. **Op̄ortet** tñ dicere p̄m iſtã viã q̄ pe/ grinatio elimelech incepat anteq; booc incipet iudicare: q̄ a lu/ dicauit pplm ſeptẽ annis tñ: z noemi fuit in regiõe moab decẽ annis: vt

a. p̄gerant facta eſt fames in terra. **a. Chriſtus** **b. Abijt** hõ de bethleẽ iuda vt pe/ grinaret in regiõe moabitide / cum vrozẽ ſua: ac duob° liberis: ipe vo/ a **Deus** meus rex. hic eſt chriſtus cui dicit: **Intende** voci oratiõis mee: rex me° z de me° **b. i. pulchra.** **Pulchra** eſt amica mea zc. **cabat** elimelech z vrozẽ ei° nõemi: **c. z duo** filij: alter maalõ z alter che/ lion: eufratei de bethleẽ iuda. **In** **a. Iudeam** que male vtebat̄ lege. **greſſiq; regiõe** moabitidẽ mora/ bant̄ ibi. **Et** mortu° eſt elimelech **a. In** exilio hui° müdi. **b. Eccl̄ſia.** **c. Cum** marit° noemi: rãmãſitq; ip̄a cũz ſi **doctoib°.** **a. Quia** apoſtoli duaz plebiuz ſibi ſociãvere cõſortij iudeoz. **z gẽtiũ.** **lij:** qui acceperunt vrozẽs moa/ **a. Ceruix** ei°. **Chi** ſũt fideles de iudeis q̄ ro/ bur fidei z fortitudinẽ opatiõis p̄mi p̄ceperũt. **bitidas:** q̄rũ vna vocabat̄ orpha: **c. altera** ruth. **Mãſerũt** ibi decẽ an/ **a. Apoſtoli** z pphete. **f. nis:** z ambõ mortui ſũt maalon vi **a. In** hac pegrinãtiõe poſt aſcẽſionẽ domini. **b. Eccl̄ſia.** **Pphete** z apoſtoli quoz ca **delicet** z chelion: rãmãſitq; mulier **rũt** p̄ſentia tpali vel corpali. **orbata** duob° liberis ac marito. **Et** **ſurrexit** vt in patriã p̄geret: cũ vtra **q; nuru** ſua / de regiõe moabitide: **audierat** eũ q̄ reſpexiſſet dñs po/ **Ute.** **s pulũ ſuũ** / z dediſſet eſcas. **Egrefſa** t **U mudo.** **eſt** itaq; de loco peregrinãtiõis ſue **a. Plebe.** **b. Ipo** vel mādãt̄ eius. **cum** vtraq; nuru: z iam in viã re/ **a. I firmiter.** **uertendi** poſita in terrã iuda: dixit **b. ad** eas: **Ite** i domũ matris veſtre: **c. faciat** vobiſcũ dñs miſericordiã ſi **cut** feciſtis cũ mortui z meũ: det **vobis** inuenire requiẽ in domibus **virozũ** q̄s ſortiture eſt: z oſculata **eſt** eas. **Quẽ** eleuata voce flere ce/ **p̄erũt** z dicere: **Tecũ** p̄gem° ad po/ **pulum** tuũ. **Quibus** illa reſpõdit: **Reuertimini** filię mee: cur veniſtis *** rat** ad nur° **Moraliter.** **b. Abijt** hõ de bethleẽ. **p̄m** hebreos iſte **fuit** valde diues ſz auar° pp̄ qd̄ tpe famis eforte moleſte ſere **bat** petitiões ſuoz p̄ſanguineoz z p̄ciũũ q̄ fame coacti recur **rebãt** ad ei° auxiliũ. z iõ ad declinãdũ petitiões eozũ cũ vrozẽ **ac** filiũ z mobilib° bonis abijt in frã moab. **Et** qm̄ habuit ma **lũ** mortuiũ dñs ibidẽ puniuit eũ morte pp̄ria: z filioz z cõſi/ **p̄tiõe** bonoz tpaliũ: pp̄ter qd̄ vrozẽ ei° noemi reuerſa in beth/ **leẽ** dixit. **† Egrefſa** ſũ plena z vacuã me re. dñs: vt *** habet** ifra

Moraliter

A **U**ltra ha. si. rē. Ra. Por synagoge ditatē p̄fictis
 r̄ supuenitē culpā nō tacet. q̄ a viro. i. dauid relicta: r̄ a filiis:
 id ē regib⁹ r̄ p̄ncipib⁹ puata sterilitē se eē r̄ ifirmā ad p̄cipiēduz
 filios dō p̄fitef post aduētū xp̄i. b. **E**uata igit̄ voce rē.
 Per has mulieres q̄z vna dolēs r̄ lugēs a socrū recedit: alte-
 ra obstinato aīo adheret: credentes si-
 gnificant: q̄z aliū p̄cepta gr̄a baptisimi
 r̄ societate fidei ad errores p̄stinos re-
 labunt: q̄s significat orpha: q̄ ad deos
 suos reuerfa est: aliū dō definitio p̄filiō
 p̄ceptā gr̄am cōsequūtur q̄s significat
 ruth. c. **Q**uocūqz em̄ prexerit sic
 ecclia de gentib⁹ vocata relicta p̄ria. i.
 idolatria omīssa carnali p̄uersatione r̄
 desiderijs: p̄fitef deū suū esse in quez
 crediderūt sc̄i r̄ iturā q̄ caro xp̄i ascen-
 dit r̄ p̄ ei⁹ noīe in b̄ seculo pati vsqz ad
 mortē: r̄ cū pp̄lo sc̄dōz r̄ p̄p̄az r̄ p̄ri-
 archaz. vñ: **L**etamini gētes cū plebe
 ei⁹. d. **V**idēs noemi. Sc̄tilis po-
 pul⁹ obstinato aīo p̄dicatores sequit̄ i
 terrā sc̄tāz: r̄ in ciuitatē dei bethleem:
 vbi p̄pat ad suscipiēdu sp̄sū de stirpe
 abrae natū: in q̄ b̄ndicēt oēs gētes vel
 trib⁹ terre. e. **N**e vo. me noemi.
 Afficit synagoga calamitatē suā quaz
 post aduētū xp̄i merito patit̄ r̄ refugit
 pulchra vocari: qz tpa p̄spitat̄ sue fini-
 ri p̄spicit. f. **Q**uā p̄mū hor. mete.
 rē. i. q̄n icarnatiōis sue ordīnē ad my-
 steriū passiōis xp̄i p̄uertit. **D**essis em̄
 hordeacea tps dñice passiōis exp̄mit:
 q̄ mēse nouoz. i. p̄mo mēse p̄igit. **B**ñ
 ḡ tpe illo ad bethleem veniunt: q̄n lex
 xp̄m q̄ docet i bethleē natū i pascha:
 id ē i mēse nouoz p̄dicat occisū. **S**c̄tā
 qz ecclia toto nīsu laborat: vt q̄s ad fi-
 dē p̄uocat icarnatiōis: passiōis: r̄ sur-
 rectiōis merito iuuat. **D**essis hordea
 cea iudeoz exp̄mit credulitatē: q̄ pacto
 sacro passiōis p̄dicatib⁹ ap̄lis p̄mūz ad
 fidē veniūt q̄ alibi q̄nqz panib⁹ hordea
 ceis pasti a dño legunt̄.

Rat aut viro. **E**rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ elimelech xp̄s ē agnus
 leg⁹ r̄ legillator: qz per legem
Mi. de ly. **S** p̄missus

Rat aut viro. **E**rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ elimelech xp̄s ē agnus
 leg⁹ r̄ legillator: qz per legem
Mi. de ly. **S** p̄missus

Rat aut viro. **E**rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ elimelech xp̄s ē agnus
 leg⁹ r̄ legillator: qz per legem
Mi. de ly. **S** p̄missus

Rat aut viro. **E**rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ elimelech xp̄s ē agnus
 leg⁹ r̄ legillator: qz per legem
Mi. de ly. **S** p̄missus

re deos alienos. Et ipa r̄ndit: g. **D**e tu de meus. q. d. **L**
 aliū nolo colere. **P**ter dixit ei: **T**ra gressorib⁹ leg⁹ n̄re i diuer-
 sis casib⁹ iponit̄ pena q̄druplic⁹ mortē. i. lapidatiōis: cōbustio
 nis: strāgulatiōis i suspēsiōe: r̄ occisiōis gladio: vt p̄z i **E**ro.
 r̄ **D**eut. **E**t tūc ruth r̄ndit: b. **Q**ue te terra mo. susce-
 q. d. pata sū suscipe penaz cuiuscunqz
 mortē si meruero sicut r̄ tu. i. **U**i
 dēs ḡ noemi. qz q̄n aliqz b̄z firmā
 volūtātē trāseūdi ad legē diuinā vel
 religionē nō ē ipediēd⁹ seu refutād⁹.
Eta patēt vsqz ibi: k. **D**icebāt
 qz mu. p̄m expositoꝝ n̄ros legit̄ de
 p̄stue. r̄ ē sbuz cōgandēdi de reditu
 noemi: p̄m hebreos dō legit̄ interro-
 gatiue. r̄ ē sbū admirādī: q̄si dicat:
Hec ē illa noemi q̄ recessit cuz curru
 r̄ eqs r̄ diuitijs: r̄ mō reuertit̄ paup
 r̄ peditādō: qz exiuit terrā isrl̄ ex ma-
 la cā: vt supra dictū ē p̄z opinionē hez
 breoz. r̄ huic p̄sonat qd sequitur:
 l. **E**gressa sū plena. filijs r̄ di-
 uitijs. **E**t vacuā me reduxit do-
 r̄ in b̄ p̄fitef penā sibi iflicta a dño p̄
 pctō sui exit⁹ de terra isrl̄ ex mala cā:
 vt. s. dictū ē. i. p̄m opinionē hebreoz.
 * habet̄ isra eo. ca. **I**n b̄ ḡ documē
 tū habēt̄ diuites hui⁹ mūd. / ne mole-
 ste ferāt petitiōes paup̄z: nec decli-
 nēt ab eis idebite / ne sic elimelech pu-
 niant: p̄m q̄ d̄z **S**ap. p̄. c. **P**er q̄ pec-
 cat̄ q̄s / p̄ bec r̄ torquet̄. **E**t **P**rouer.
 xxi. b. **Q**ui obturat̄ au. suā ad clamo-
 rē paup̄is: r̄ ip̄e clamabit r̄ nō exau-
 diet̄. **E**xēplū **I**uc. xvi. de diuite epu-
 lone: q̄ guttas aq̄ ipetrare nō potuit:
 eo q̄ micās p̄as lazaro negauit. **E**t
 mltō p̄ timere debēt anari sc̄ie p̄ cōi-
 cationē nō minuit̄ s̄z auget̄. **E**t s̄lt̄ sa-
 piētēs i t̄palib⁹ si fuerit anari d̄ dādo
 p̄filiō paup̄ib⁹ / si q̄ n̄ dat̄ res posses-
 s̄z t̄m̄ d̄ba. **P**er ruth at̄ q̄ relicta gēti-
 litate noemi adherit d. g. **D**e tu de
 de me. **E**t ei hūilit̄ obediuit: signi-
 ficat̄ p̄sona penitēs veracit̄: q̄ relicta
 diaboli p̄uitute adheret ecclie ei⁹ mā-
 dat̄ hūilit̄ obediēdo: q̄ p̄ noemi b̄n̄ s̄
 gnificat̄: eo q̄ noemi pulchra iter p̄ta
 tur. **E**t **A**n. iij. d̄ ecclia d̄z: **T**ota pul-
 chra es ami. rē. **E**t tal̄ fuit i p̄ncipio:
 s̄z mō p̄t̄ dicē. **N**e vo. me no-
 i. pulchra: s̄z vo. me ma. i. ama-
 ra: qz valde ama. re. me oi. **M**az
 multi q̄ de bonis ecclie laute viuūt et
 magnifice p̄ suā vitā malā ip̄am mlt̄
 tipliciter amaricat̄. **P**e q̄ b̄t̄s **B**erū.
 i ei⁹ p̄sona loq̄ns exponit̄ illud **E**saie
 xxxvii. d. **E**cce i pace amaritudo mea
 amarissima. **P**ostq̄ em̄ cessauit p̄se-
 cutio tyrānoz p̄tra eccliam. r̄ ip̄a do-
 tata est multis r̄ magnis t̄palib⁹ bo-
 nis: multi abutētes peccatis enozm̄
 bus: plus p̄m veritatē amaricat̄ fuerit in
 tyrānoz p̄secutiōe. **C**a. II

Rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ hō potēs et
 magnaruz opū nomine
 a. **F**ortitudo d̄i. **S**i: **E**t vocabit̄ nomē ei⁹ admi-
 rabilis p̄siliari⁹: d̄e fort̄: p̄nceps pac̄.
 b. **D**oc. **B**ixitqz ruth moabit̄ ad so-
 a. **E**ccliam.
 crū suā: si iubes vadā i agr̄z r̄ colligā
 a. **E**spice remanētēs: fideles significat̄ q̄ trāsar̄
 ceter̄ ad celū nobis relinquūt̄ ad exemplū.
 b. **M**essis sūt sancti q̄ colligunt̄ reponēdi in hoz-
 reo dei. messorēs sūt angeli.
 spicās q̄ fugerint manus mētentiū:

Rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ hō potēs et
 magnaruz opū nomine
 a. **F**ortitudo d̄i. **S**i: **E**t vocabit̄ nomē ei⁹ admi-
 rabilis p̄siliari⁹: d̄e fort̄: p̄nceps pac̄.
 b. **D**oc. **B**ixitqz ruth moabit̄ ad so-
 a. **E**ccliam.
 crū suā: si iubes vadā i agr̄z r̄ colligā
 a. **E**spice remanētēs: fideles significat̄ q̄ trāsar̄
 ceter̄ ad celū nobis relinquūt̄ ad exemplū.
 b. **M**essis sūt sancti q̄ colligunt̄ reponēdi in hoz-
 reo dei. messorēs sūt angeli.
 spicās q̄ fugerint manus mētentiū:

Rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ hō potēs et
 magnaruz opū nomine
 a. **F**ortitudo d̄i. **S**i: **E**t vocabit̄ nomē ei⁹ admi-
 rabilis p̄siliari⁹: d̄e fort̄: p̄nceps pac̄.
 b. **D**oc. **B**ixitqz ruth moabit̄ ad so-
 a. **E**ccliam.
 crū suā: si iubes vadā i agr̄z r̄ colligā
 a. **E**spice remanētēs: fideles significat̄ q̄ trāsar̄
 ceter̄ ad celū nobis relinquūt̄ ad exemplū.
 b. **M**essis sūt sancti q̄ colligunt̄ reponēdi in hoz-
 reo dei. messorēs sūt angeli.
 spicās q̄ fugerint manus mētentiū:

Rat aut viro elimelech
 sanguine⁹ hō potēs et
 magnaruz opū nomine
 a. **F**ortitudo d̄i. **S**i: **E**t vocabit̄ nomē ei⁹ admi-
 rabilis p̄siliari⁹: d̄e fort̄: p̄nceps pac̄.
 b. **D**oc. **B**ixitqz ruth moabit̄ ad so-
 a. **E**ccliam.
 crū suā: si iubes vadā i agr̄z r̄ colligā
 a. **E**spice remanētēs: fideles significat̄ q̄ trāsar̄
 ceter̄ ad celū nobis relinquūt̄ ad exemplū.
 b. **M**essis sūt sancti q̄ colligunt̄ reponēdi in hoz-
 reo dei. messorēs sūt angeli.
 spicās q̄ fugerint manus mētentiū:

Alstns

Doraliter

2. Re. 15. c

Diuisio

Doraliter

Deu. 18. c

1. Cor. 1. d

Ps. 117. b

Ps. 23. b

Lu. 2. b

Dat. 21. a

promissus & de patriarchis natus: et de gente iudeorum fm carne. vñ: Propetā suscitabit vobis de de fratrib' vestris tās me audierit: h' ē potēs q' mūdī pncipē dbellauit & totū or bein suo imperio subiugauit: & magnaz opum q' celi & terre possessor est: & in eo sunt oēs thesauri sapie & scie Ipse est em virtus dei & sapia. a **Accidit autē** zc. Quia scā ecclia ad xpm ptinet cui spōsa & corp' ē. De quo dicitur: Fortitudo mea & laus mea do. & alibi: Dñs fort' & potēs. d. po. in. p. Ipse ē cognat' eli/ melech q' de bethleē et de stirpe dauid natus testimoniū h'z a lege & pphet': hic yba salutis familie sue attulit: i cuius natiuitate cecinerunt angeli: **Alia** in excelsis deo & in terra pa' hominibus zc. Cui venientī in hierlm: obuia turba clamauit dicens: Benedict' qui vēit i noie dñi. b **Et rogauit. zc.** Quia scā ecclia pfeuerat in agro diuine lectōis: post mēsores & p'dicatores mysteria scripturaz colligēs vt in sinu mētis sue testimonia et exēpla virtutū recondat. **U** ager ille ē celestis studiū discipuli: mēsis/itelligētia spūal: mēsores/predicatores: spice remanētes/ sentētie scripturaz q' multū p mysteriū occultate q'si pleniores remanēt ad exercitiū meditātis: plebs q' gentilis ecclia: discipulam ardēter appetit: vt ad meditationē diuine legis & scōp' societate admittat' & scōp' documentis vel exēplis reficiat'. c **Ne vadas in al.** Quasi ne recedas a statu fidei: ne sequaris errores hereticor' vel scis/ maticor': sz magis iūgere aiab' sanctis vt metas scripturas scās meditādo: & ope īplendo & haustū diuine sapiētie d' libris duoz testamētōz. (z vñ pueri. i. sc'i bibunt) & ipsa bibas. d **Que cadēs i sa.** Scās refert ecclia gentiū saluatori q' eā respicere dignat' ē. Cui ille respōdit placere sibi: q' mortuo vi/ ro suo. i. diabolō parētēs idolatras re/ liquit: & terrā natiuitat'. i. carnalia des/ sideria: & pp'lo scōp' se sociauit. qui sibi antea ignot' fuit cū sequeret cupidita tē veter' hoīs. e **Vnueni zc.** Nota hūilitatē gētulis ecclie q' se cognoscat imparē tante grē: nec audet se eqpara re pmitiue ecclie. vñ dicitur: Nā & catell edūt d' micis q' ca. d. mē. do. suoz. & alibi: Dñe nō sum dign' vt intres sub te/ ctū meū: sz dicim' d. & sana. puer me'. f **Qu' hora zc.** Hora vespēdi fuit qñ dictū ē apls: ire docete oēs gē. ba/ pticā. eos in nomie pa. & fi. & si. A dño em dictū ē: in viā gentiū ne abieritis. **Hi. de Iy.** Intinge

Nota
Dat. 15. c
Dat. 8. b
Dat. 28. d
Dat. 10. a

in exercitiis/ ibi: Collegit g' d' illi tas aut ei' apparet in hoc q' obtulit se ad colligendū spicas in agro d' volūta/ te & licētia socrus sue: p'mittit tñ h' no/ men ipsi' booc: eo q' ager in q' collegit erat ipsius: q' etiā erat d' cognatiōe ma/ riti sui defuncti: & h' ē qd' dicitur: Grat āt viro elimelech p'san. Dicūt hebrei q' elimelech socrer ruth & salmō p' bo/ oc fuerūt frēs. & sic marit' ruth & booc erāt p'sanguinei germani. Sz p' mūdī di/ ctū videt' falsū. qz salmō q' genuit booc de raab fuit tpe Josue: & accepit vxorē raab post destructionem vrbis hiericho. qz tūc fuit copulata p'p'o isrl: vt habet Josue. vi. hoc aut fuit circa p'ncipiū ducat' iosue. a p'ncipio d' ducat' ei' vsq' ad abessan quē hebrei di/ cūt esse ipm booc: fluxerūt anni. cclxxii. & multo p'les fluxerunt vsq' ad heli. & ideo si fm opinionē hebreoz dicat' q' booc et abessan idē hō fuit: ipossibile videt' q' elimelech fuerit frater salmon

salmō. qz ruth vxor maalon filij elimelech adhuc erat iuuenis: vt satis patet ex seqntibus qñ fuit copulata m'imonio ipi booc adhuc potēti generare. & adhuc mag' ipossibile ē si dicat' q' bo oc fuit tpe heli q' postea p' mltos annos iudicauit: pp' qd' dicūt doctores nri & bñ vt videt': q' tres fuerūt booc sibi succedentes qz p'm' fuit auus: scōs filii': & terti' ne/ pos. p'm' fuit filii' salmō quē genuit de raab. & terti' fuit iste q' genuit oberth ex ruth. et h' idē dixi sup Dat. i. ca. vbi isti tres s' vno noie cōprehēdūt. Nā qz cōprehēdunt eodem mō i. hui' lib. sub vno noie. Tū qz Dat. euā. genealogi am saluatoris i trib' q' terdenis voluit d'scribere: vt ibidē dicit q' at g'du vltim' booc attinebat ipsi elimelech & filio ei' maalon. postea dicit: cetera patent in lra. a **Accidit autē** hic describit ipsius ruth honestat' oec' qd' pcepit bo oc venies ad mēsores suos. vñ subdit: b **Virgit' booc iuue. q' mes. p. erat zc.** P'm q' dicit' hebrei & satis ap/ paret ex textu. Booc laz erat hō puecte etat' & honorabil' rōne scie & p'ur'. & iō nō ē verisimile q' q'ereret d' aliq' iuuenula mliere q' eēt: nisi rōne honestat' singu/ laris quā i eavideret. & iō dicit' hebrei: q' spicas stātes remanētēs post mēso res colligebat stando iacentes aut col/ ligebat sedēdo: ne inclinādo se ad colli/ gēdū vestes sue eleuarent a pre poste/ riori. & ps aliqua tibiaz suaz discoopta appareret. & iō booc vidēs ei' honesta tē mot' fuit ad q'rēdū q' eēt: & ad facien dū sibi grāz. dicit' ei qd' seqt'. c **Audi filia zc.** & ptz lra. ptz etiā q' erat iu/ uēcula respectu ipsi': qz vocauit eam fi/ liā. d **Que ca. in zc.** hic cōmēda tur ruth d' gratitudie: qz ipi booc d' bñ/ ficus oblati: licet nō essent multuz ma/ gna valde fuit regratiata. & patet litte/ ra vsq' ibi: e **Que nō suz zc.** In hebreo h'f' ācillaz tuaz. q. d. nō suz tātl valozis sic minima ācilla tua. & iō maio rē grāz iuenit apd ipm booc. vñ s'dit: f **Virgit' ad eā bo. zc.** i. cibū patū de domo mea cū famulis meis.

vbi cūq' d' clemēt' i me p'issfamilias r'ppero grāz. Cui illa rñdit: **Vade filia mi.** Abijt itaqz colligebat spi cas p' terga metētū. **Accidit āt vt** a **ager ille h'et dñs noie booc: q' erat d' cognatōe elimelech. Et ecce ipe** vēiebat de bethleē: **Virgit' mēso rib': Dñs vobiscū: q' rñdit et: Bñ** a qz xps quēlibet de doctozib' q' m'iozib' p' est sacerdotib' q'si i'grans de fide gentiū scis/ tatur cum eū puocat ad predicandū. **dicit tibi dñs. Virgit' b'booc iuuei** b **q' p'erat mēsozib'.** Cui' ē h'ec puel la: Cui rñdit: h' est moabit' q' vēit cū noemi d' regiōe moabitide: & ro gaut vt spicas colligeret remanē/ tes: sequens mēsozū vestigia: z a qz in initio. s. fidei vsq' ad p'fectionē boni operis. **de māne vsq' nunc stat in agro: et nec ad momentū quidem domum** **antique supstitōis.** **reusa ē Et ait booc ad ruth: Audi** c **filia: Ne vadas i aliter agz ad col ligēdū: nec recedas ab hoc loco: s' iūgere puellis meis: & vbi mēssue/ rint seq're: Nā dāui em pueri me/ is vt nemo molest' sit tibi: s' etiā si sitieris: vade ad sarcinulas & bibe** **o aq's d' qb' & pueri mei bibūt. Que** d **cadēs i faciē suā: & adorās sup ter rā dixit ad eū: Tñ mibi h' vt iueni** rē grāz añ oculos tuos: & nosse me dignarer' pegrinā mliere: Cui ille rñdit: **Rūciata mibi oia sūt q' fece r' l' socrui tuē p' mortē viri tui: & qd' reliq'r' parētes tuos & frā i q' nata es: & vener' ad pplz quē ātea nesci bas. Reddat tibi dñs p' ope tuo:** a **q' fide. s. vñ. h' ē op' dei vt credat' in eū quē** & plenā mercēdē recipias a dño dō misit ille. a **q' duo testa. qb' de' p'tegit fugiē tes ad se. vñ: In vmbra alaz tuaz sperabo: isrl' ad quē venisti: & sub cui' p'fugi** e **sti alas. Que ait: iuei grāz corā o/ cul' tuis dñe mi: q' p'solat' es me & lo cut' es ad cor ācille tuę: q' n' sū filis** e **vni' puellaz tuaz. Virgit' ad eā f** f **booc: Qu' hora vespēdi fuerit: ve**

Eres fuit
booc
Doralit'

Et intinge
Doralit'

Inuenit hō: dei

Abelus est. q. iuxta capacitatem intellectus tribuit perfecte operatio mo...

Ascendit g. Ca. III booz. Quia i. virginis al...

Declina pau. q. rps iudeis vidit lege pstituta...

Ascendit g. hic voluit describit co...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

nete: mesus est sex modios hordei / z a posuit sup ea. Que portas ingressa...

Quid egisti filia: Narravitq ad laudem: vel synagogam ad puerionem.

ei oia que sibi fecisset ho / z ait: Ecce sex modios hordei dedit mihi / et ait:

Nolo vacua te reuerti ad socru tua. Dixitq noemi: Expecta filia donec videam...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

est in hebreo. Et hoc autem dicto Rab. Sa. duo habent. vnu e q scripturave. le. no solum...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Doraliter

Piusto

D

Doraliter

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

Ascendit g. booz ad portam z sedit ibi. Cuius vidis...

corrigia calciamenti ei. a Testes vos in. Sic christus ex vtroque testamento testes habet sufficientes quod populum gentium quem decalogus iam finit spiritualiter secundare non potuit: ipse semine ubi fecundavit omnia possidens quod prioribus et posterioribus. habuerunt sancti.

Botha. Et maiores natu etc. Iud. Decem maioribus natu benedictio ostendit in nomine iesu omnes gentes esse benedicendas. Botha enim apud grecos decem significat quod in nomine iesu prima littera est.

Esa. i. c. Faciat dominus hac. Imprecatur prospera ecclesie gentium: ut gratia fecunditatis quam habuerunt israelitarum primi pariter accipiat.

Gen. 29. d. Ipsa est lia prior: vxor iacob quod infirmis oculis fuisse memorat. f Phares etc. Quia gentilis populus gratiam tenuit et in partu fratris quod prior manum emiserat processit. Israel enim in opere legis primi manuum emisit et ea prophetarum et ipsi christi cruce polluta retraxit. Postea vero populus gentium prupit: ut essent primi nouissimi et nouissimi primi. Thamar autem committens vel amaritudo interpretatur. Ecclesia enim gentium et nomine et habitu quod fuit in idolatria feda et amara: in penitentia fit dulcis et pulchra.

Dat. 20. b. Quia gentilis populus gratiam tenuit et in partu fratris quod prior manum emiserat processit. Israel enim in opere legis primi manuum emisit et ea prophetarum et ipsi christi cruce polluta retraxit. Postea vero populus gentium prupit: ut essent primi nouissimi et nouissimi primi. Thamar autem committens vel amaritudo interpretatur. Ecclesia enim gentium et nomine et habitu quod fuit in idolatria feda et amara: in penitentia fit dulcis et pulchra.

Deu. 36. c. Quia gentilis populus gratiam tenuit et in partu fratris quod prior manum emiserat processit. Israel enim in opere legis primi manuum emisit et ea prophetarum et ipsi christi cruce polluta retraxit. Postea vero populus gentium prupit: ut essent primi nouissimi et nouissimi primi. Thamar autem committens vel amaritudo interpretatur. Ecclesia enim gentium et nomine et habitu quod fuit in idolatria feda et amara: in penitentia fit dulcis et pulchra.

Ro. 10. a. Quia gentilis populus gratiam tenuit et in partu fratris quod prior manum emiserat processit. Israel enim in opere legis primi manuum emisit et ea prophetarum et ipsi christi cruce polluta retraxit. Postea vero populus gentium prupit: ut essent primi nouissimi et nouissimi primi. Thamar autem committens vel amaritudo interpretatur. Ecclesia enim gentium et nomine et habitu quod fuit in idolatria feda et amara: in penitentia fit dulcis et pulchra.

Nico. de lyra

Quod mulier defuncti soluebat calciamentum illud: et spuebat in faciem illius nolens suscitare seminem defuncti. Sed erat quoniam mulier conueniebat eum coram iudicibus et ille recusabat eam accipere. Sed quoniam aliter propinquus conueniebat eum: sic fuit in proposito: tunc ipsemet soluebat: ideo

bat: ideo sudit: Dixit ergo booz propinquus etc. a At ille maioribus natu. Sic enim describit vxoris acceptio: ubi ad maiorem solennitatem booz dixit: b Testes vos inquit estis. Enim dixit booz ad maiorem certitudinem facti. c Faciat dominus etc. quod filii earum facti sunt capita. xij. tribuum israel: proponit autem rachel ipse licet esset minor quod fuit prima et principalis vxor ipsius iacob: ut habet Gen. xxix. quod in illa prima conuersio fuerit. d Siatque domus tua etc. Hoc exprimit quod genealogia ipsius dauid inchoat a phares postea cum dicitur: De sunt generationes phares etc. e Tulit itaque booz ruth etc. videtur quod fecerit prohibitionem domini de ducendis alienigenis mulieribus: ut habet Deut. xvij. Dicendum quod illa prohibitio fuit facta ne per vxores alienigenas filii israel traherentur ad idolatriam. Ista autem ruth iam erat conuersa ad fidem et cultum vniuersi dei et per bonam vitam in se firmata: ut patet ex predicto: propter quod dicta prohibitio non habet locum. Sed maaloth et chelion non videntur excusari a dicta transgressione: quod ceperit vxores moabitidas antequam conuersa ad fidem et cultum vniuersi dei: quod videtur ex hoc quod ophra rediit ad deos suos: ut dicitur in Gen. i. ca. et per hoc quod noemi suadebat ipsi ruth sibi reuertitur: quod non fecisset si antea conuersa fuisset: quod non suauisset ei apostata re a fide et cultu vniuersi dei veri. f Ingressusque ad eam. Sic enim describitur plura acceptio cum dicitur: g Et dedit illi dominus vt conuersa etc. Enim videtur quod non solum virtute nature: sed cum bona natura iunxerit eo quod ita cito precepit de hodie iam senex. Et hoc fuit processus a domino: quod booz accepit ruth ex fraterna charitate ad suscitandum seminem defuncti in sua hereditate et ex obedientia legis quod ad hoc inducit Deut. xxv. h Dixitque ruth etc. Sic enim ponitur plebis congratulatio de gratulatione eius dicitur: Benedixit dominus etc. i At voca. no. ei in israel. quod filius sic natus dicebat filius defuncti. In alio nomine vocaretur: sic iste vocatur obeth non elimelech aut maaloth. k Et multo tibi melior est etc. Hyperbolica est locutio ad gaudentem ipsi noemi. vel quod melius erat ei habere vnum nepotem de pre diuite et potestate quam septem filios de pre paupere: quod fuit elimelech in fine: ut dictum fuit. l Salmō genuit booz. Tres fuerunt booz sibi succedentes habet comprehensum sub vno nomine: sicut dictum est. m. n. ca.

suo. At ille maioribus natu et vniuerso populo: Testes vos inquit estis hodie quod possideri omnia que fuerunt elimelech et chelion: et maaloth tradente noemi: et ruth moabitidem vxorem maaloth in coniugium sumpserim: vt suscitetur nomen defuncti in hereditate sua: ne vocabulorum eius de familia sua ac fratribus et populo deleatur. Vos inquam huius rei testes estis.

Redit omnis populus qui erat in porta et maiores natu. Nos testes sumus. Faciat dominus hac mulierem que ingreditur domum tuam sicut rachel et liam que edificauerunt domum israel: vt sit exemplum virtutis in effrata: et habeat celebre nomen in bethleem. Siatque domus tua sicut domus phares que thamar peperit iude: de semine quod tibi dederit dominus ex hac puella. Tulit itaque quod ruxo iuxta ecclesiam spiritualiter sobole generat. Enim. Donec sterilis peperit plures et que multos habeat filios infir. est.

booz ruth: et accepit vxorem: ingressusque est ad eam: et dedit illi dominus vt conciperet et pareret filium. Dixitque mulieres ad noemem: Benedixit dominus quod non est passus vt deficeret successor familie tue: et vocaret nomen eius in israel: et habebas quod proles aiam tuam: et enutriet senectute. Benuru enim tua natus est qui te diligit: et multo tibi melior est quam si septem haberes filios. Susceptusque noemi puerum posuit in sinu suo: et nutriculac gerule officioungebat. Uicinque autem mulieres congratulantes ei et dicentes: natus est filius noemi: vocauerunt nomen eius obeth: hic est pater isai patris dauid. Hec sunt generationes phares. phares genuit esrom: esrom genuit aram. aram genuit aminadab. aminadab genuit naason: naason genuit salmon: salmon genuit booz: booz genuit

capit sponsam. Per hoc autem quod ex generatione booz ex ruth deducitur genealogia regalis: cum dicitur: hunc est pater isai etc. significatum fuit quod illi qui per fidem generantur ex christo et ecclesia et non alij in celesti gloria sunt regnaturi. quod nobis concedat ille qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Explicit liber Ruth.

omni credenti ante legē. ergo iacob de incarnatione christi ait: Non auferet sceptrū de iuda...

cū alijs cōferat / ibi: Certe si incredulus es rē. Quinto rogat paulam...

Vertical marginal notes on the left side, including 'Debreonū', 'Samaritani', and 'Nota'.

Vertical marginal notes on the right side, including 'Nota' and 'Samaritani'.

Obeth. Obeth genuit isai. Isai genuit dauid regem.

Finit liber Ruth.

Incipit prologus sancti Hieronymi in libros Regū: qui galeatus dicit.

Uiginti et duas litteras esse apud hebreos syrorū quoque lingua et chaldeorū testatur...

Sub leuita ac sa. celsu. Nu. iij. Celsu celsu celsu dicitur nūerare...

Expositio Brito.

Incipit expositio fratris Britonis ordinis minorū sup. plogū sancti Hieronymi galeatū.

Uigintiduas litteras rē. In isto plogo dicitur intentio Hieronymi circa quos...